

Exterieur Kerk.

Nieuwer ter Aa.

'n Onbeduidend stroompje is ze, de Aa. Ten W. van de spoorlijn Breukelen-Abcoude kronkelt de Kromme Angstel — 'n gepaste naam! — Haar „bovenloop” is de Aa, waaraan Ruwiel en Nieuwer ter Aa gelegen zijn. Even beneden station Nieuwersluis voert 'n prachtig laantje, overeenkomst vertoonend met het Laantje te Middelharnis van Meindert Hobbema, 't sappige, flauw golvende kleiland binnen naar Nieuwer ter Aa, in het „land van Kees den Tippelaar” en omstreken, Draai geheeten.

Ter Aa nu is 'n vriendelijk dorpje. Middelpunt is hier het kerkje. De toren, 'n breede steenklomp, heeft blijkbaar haar spitsje verloren in de dagen van strijd. 't Houten bovenstuk bewijst dit wel en tevens de torenklok, die in een randschrift het volgende vermeldt:

„Doe 't Spaansch gebroed

„Hier was te land

„Zoo wierdt verwoed

„Mijn kap verbrandt (1575)

„Maar ik bleef hangen door geluk

„Nu ben ik door het fransch geweld

„Verbroken en voor weinig geld

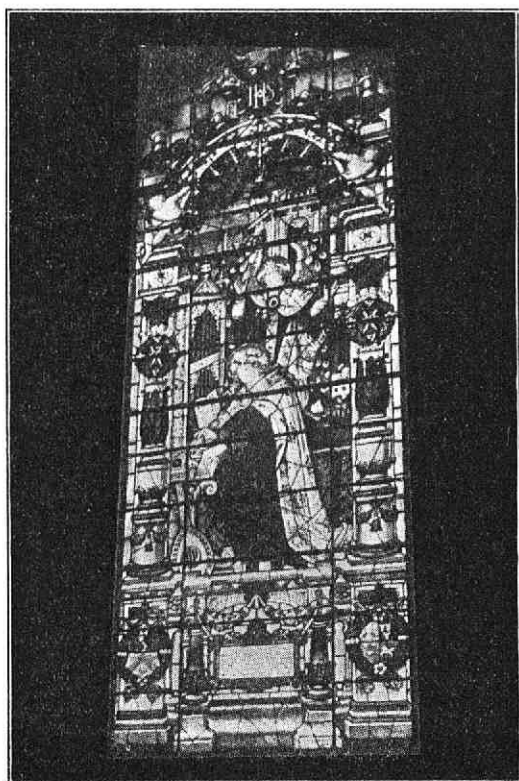
„(1673) Verkogt doch weer te regt gesteld (1676)

„De Kerkmeesters Dirk Jacobsz. Schout

en Pieter Harmensz. Haan hebben mij doen vergieten”.

't Kerkje is dus uit den tijd vóór de Reformatie en gebouwd in den bekenden kruisvorm. Bij de onlangs uitgevoerde restauratie kwam 'n oude grafzerk te voorschijn, — nu in den muur gemetseld — waarin stond gegrift:

An. D. 1583 den 13en Novemb.
sterf (*stierf*) Egbert ter brugghe
pastoor hier begraven”.

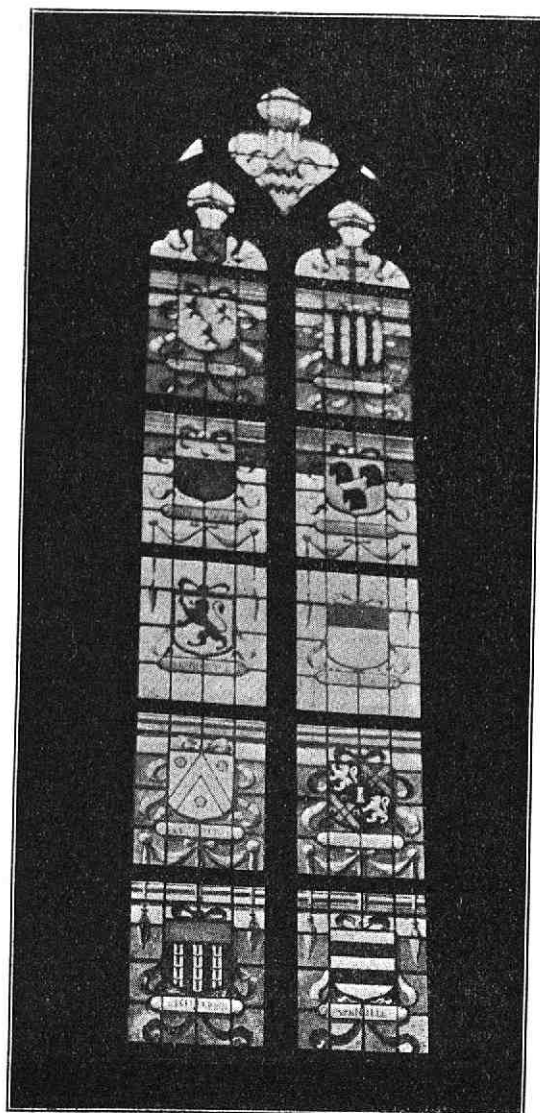

Transept-raam.

De eerste predikant, die na de Hervorming beroepen werd, was Ds. Cornelis Fransz. Polletz. De Heer van Ter Aa begaf van ouds de parochiekerk en het kosterschap. Deze Heer betaalde ook den predikant uit de inkomsten der kerk, waartegen de Staten van Utrecht geen bezwaar maakten.

't Interieur vertoont veel merkwaardigs en interessants.

Vooreerst 't orgel, 'n geschenk van wijlen Barones van Reede van Ter Aa. „Dit orgel is geschonken ter nagedachtenis aan de

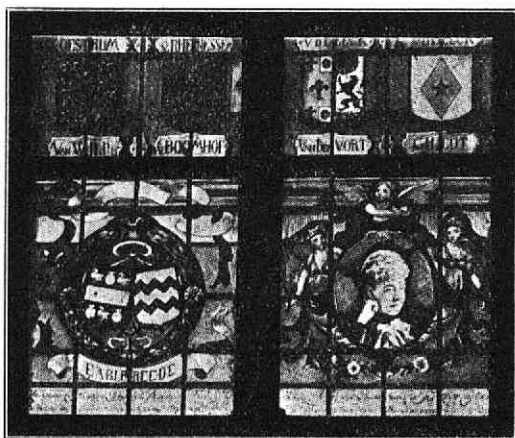

Heraldisch raam.

geliefde en hooggeëerde „Kitty Earle”, geboren Barones van Reede van ter Aa” lazen we op de mooie eikenhouten betim-

mering. Genoemde dame was n.l. gehuwd met George Hudson Earle.

Behalve dit naar ons werd verzekerd prachtige orgel, uit Vlaanderen afkomstig, kan deze kerk bogen op een ander geschenk, dat zeer zeker waard is vermeld te worden. Aan de Zuidzijde van het transept bevind zich n.l. een prachtig gebrandschilderd raam van Engelschen oorsprong. Voorgesteld is hierin St. Caecilia, aan het orgel gezeten, gekleed in weelderige gewaden en in weelderige kleuren uitgevoerd. Men lette bij het

Koorraam.

Fragment.

beschouwen der afb. eens op de harmonie in kleur en lijn, die alles beheerscht. 'n Heerlijk stuk werk! 't Raam is, zooals reeds gezegd is, 'n geschenk. 'n Onderschrift in 't glas luidt:

„In honored memory of late Gerrit Jan Dijk of Amsterdam and Haarlem and Eleonore Marie Oskamp his wife, the beloved uncle and aunt of S. E. Earle de Reede de ter Aa. Anno Dni 1899". Nu, we zijn er „the beloved uncle and aunt" der Barones ten zeerste dankbaar voor.

Haar zelve echter ook. Want 't Westelijk gedeelte der Kerkruimte, de plaats van het vroegere hoofdaltaar, biedt nog veel bezienswaardigs.

Hier vallen thans de in half-cirkel-vorm geplaatste Gothische ramen te bewonderen. 't Middelste trekt direct onze aandacht door de Vrouwefiguur, die prachtig van teekening is met strakke lijn, maar toch met veel innigs. Let eens op het haar.

Hoe sober is dit behandeld, hoe zuiver is ieder golfje. De ge-laatsteekening is ook heel juist. Met groote piëteit is de figuur in het algemeen weergegeven. 't Is de afbeelding der Schenk-ster.

't Linker fragment der venstertraceering vertoont beneden de wapenschilden der Earle's en van Reede's, verbonden door kleurige linten, aldus duidend op de vermaagschapping der beide familiën. Onder deze afbeeldingen lezen we:

„Susanna Elizabeth Baroness de Reede de ter Aa, who died Febr. 24 1896 and was burried at For Quay England, the be-loved and honored wife of George Hudson Earle in her memo-ry: these ancient Windows were restored A. D. 1897”.

't Overige van het raam is gevuld met wapenschilden van verschillende adellijke geslachten o.a. van Rhenesse, van Wilp enz. Al deze schilden zijn sober gehouden. Verbazend knap is soms de kleur getroffen. Hoe gloeit het diepe rood, schittert het harde geel, vlamt het felle blauw. 't Blauw wordt azuur-achtig door 't naast liggend rood, terwijl de laatste kleur violet-kleurig wordt door de nabijheid van de eerste.

De andere ramen in het koor zijn ook alle bladzijden uit het boek der heraldiek. Talloze schilden treffen we er in aan.

Summa summarum, wel 'n „little church”, maar een, die 'n „great enjoyment” biedt.

Utrecht, Wijnmaand '23.

D. PHILIPS.